

YTTRANDE

2017-11-30 Ärendenr:
NV-04207-16

Umeå tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.umea@dom.se

Yttrande i målnr M 1012-09 angående fråga om godkännande av ekonomisk säkerhet, Rönnskärsverken

Med anledning av mark- och miljödomstolens föreläggande anför Naturvårdsverket följande.

Efter mark- och miljödomstolens dom i mål nr M 3093-12 rörande utfärdade bankgarantier i Aitik har Boliden Mineral AB (i fortsättningen Bolaget) lämnat in nya garantier i pågående mål rörande denna fråga (M 3093-12, M 354-13 samt M 3093-12). De nya garantierna är i stora delar anpassade utifrån domstolens avgörande, dock att justeringar i vissa delar skett genom att även godkänd text helt tagits bort utan förklaring. Det senare innebär en svårighet för Naturvårdsverket vid bedömning av vilka konsekvenser förändringarna kan komma att få.

Naturvårdsverket har denna dag lämnat in i stort sett likalydande yttranden till mark- och miljödomstolen i mål med nr M 354-13 samt M 3093-12 då Bolaget lämnat in i stora delar likalydande garantitexter i dessa mål.

1. Preliminär inställning mm

Säkerheten kan inte godkännas förrän följande tillägg och justeringar har gjorts.

Naturvårdsverket yrkar att följande text läggs till i punkten 6. *"Förmånstagarens uppgifter utgör tillräckliga bevis ifråga om de omständigheter som ska redovisas enligt a)-c)."*

I punkten 6 a iii) yrkar Naturvårdsverket att texten justeras till att avse *"av tillståndsmyndigheten godkänd säkerhet"*.

Naturvårdsverket yrkar att punkten 8 helt ska utgå.

Naturvårdsverket yrkar vidare att tiden i punkten 6 iii) bör förlängas till två månader.

2. Jämförelse mellan tidigare och nuvarande garantitext

2.1 Avhjälpande, efterbehandling och återställningsåtgärder

Naturvårdsverket noterar att ”avhjälpande av miljöskada” inte finns med under punkten 2 i Bakgrunden till garantitexten. Detta har sin grund i formuleringen av villkor P6 i tillståndet.

När ekonomisk säkerhet ska ställas som inte är provisorisk bör säkerheten täcka även ”avhjälpande av miljöskada”. Begreppen avhjälpande, efterbehandling och återställning av områden används ofta synonymt men avser olika situationer i juridisk mening. ”Avhjälpande” är definierat i 10 kap 1 § miljöbalken och finns med i andra garantitexter.

2.2 Av tillståndsmyndigheten godkänd säkerhet

Av domskälen på sidan 9 framgår att den lydelse som Naturvårdsverket föreslagit ifråga om punkten 6 a iii) är en bra formulering. I punkten anges ändå enbart ”ny godkänd säkerhet” utan någon förklaring. Naturvårdsverket anser att det av denna punkt ska framgå att det är *tillståndsmyndigheten* som godkänner säkerheten. Att det förhåller sig på det sättet är i nuläget en självklarhet men behöver förtydligas för framtiden. Även länsstyrelsen har haft synpunkter på att det bör framgå vem som ska godkänna säkerheten. Naturvårdsverket uppfattar domskälen som att en sådan lydelse är att föredra.

2.3 Bankens granskning av framställt krav enligt punkten 6

I Naturvårdsverkets senaste yttrande av den 10 mars 2017 redogjordes för tre olika typer av anfordransgarantier. Naturvårdsverket förstår mark- och miljödomstolens dom på så sätt att domstolen anser det rimligt med den variant som i yttrandet har nummer 2 och där betalning sker efter att ett korrekt krav har framställts av förmånstagaren. Domstolen anser att den administrativa bördan som därmed läggs på tillsynsmyndigheten är rimlig. Någon bedömning av det bakomliggande rättsförhållandet, dvs behovet eller omfattningen av efterbehandlingen/återställningsåtgärderna eller om kostnaderna är skäliga ska dock inte ske. Domstolen menar vidare att de justeringar som Bolaget tidigare gjort i målet från ”de närmare omständigheter” till ”de omständigheter” samt skrivningen ”Banken ska fastställa, på grundval endast av kravet, om det vid påseende förefaller vara ett korrekt krav” är i linje med domstolens synpunkter.

Naturvårdsverket har tidigare förordat en garanti enligt punkten 1 i tidigare yttrande, dvs den enklaste formen av anfordransgaranti. Naturvårdsverket kan ändå acceptera domstolens resonemang men vill förtydliga att det inte enbart är fråga om en administrativ börda för tillsynsmyndigheten utan att huvudfrågan i denna del snarare är vad Bankens granskning av kravet enligt punkten 6 kan leda fram till.

Bolaget har i sin nya garantitext inte längre kvar sin tidigare formulering om att Banken enbart ska granska om det förefaller vara ett korrekt krav. Naturvårds-

verket anser att det behövs förtydliganden och tillägg i denna del. Bankens mest centrala förpliktelse är att granska att det framställda kravet uppfyller de villkor som uppställs i garantin (p 6 a)-d). Detta kan i de flesta fall få återverkningar på Bankens regressrätt och förmånstagaren är endast berättigad till betalning om garantins krav är uppfyllda. Om villkoren inte uppfylls är Banken i sin fulla rätt att neka betalning.

Naturvårdsverket yrkar därför att följande text läggs till i punkten 6.

”Förmånstagarens uppgifter utgör tillräckliga bevis ifråga om de omständigheter som ska redovisas enligt a)-c).” Tillägget är i linje med vad domstolen uttalar på sidan 12 om att ingen kontroll ska göras av Banken ifråga om omständigheterna överensstämmer med faktiska förhållanden. Frågan om ett korrekt krav föreligger ska enbart vara föremål för en formell bedömning av att kravet innehåller de uppgifter som villkoren anger.

2.3 Garantins giltighetstid och förlängning av garantin

I Naturvårdsverkets senaste yttrande lyftes frågan om det lämpliga i att en garanti ställs på obestämd tid för att överensstämja med Bolagets tillstånd som också gäller på obestämd tid. Detta för att få en överensstämmelse mellan tillstånd och garanti. Naturvårdsverket efterfrågade också Bolagets inställning till detta vilket inte framgår av Bolagets senaste yttrande. Mark- och miljödomstolen behandlade inte heller frågan i tidigare dom. Naturvårdsverket vidhåller de skäl som framfördes i tidigare yttrande och tillägger att det inte är rimligt att tillsynsmyndigheter med ett flertal verksamheter ska bevaka olika giltighetstider med risk för att garantin löper ut utan förvarning. En uppsägning enligt punkten 9 är lättare att hantera.

Naturvårdsverket anser vidare att tiden i punkten 6 iii) bör förlängas. I praktiken innebär bestämmelsen att länsstyrelsen får mindre än en månad på sig att framställa ett korrekt krav eftersom tiden måste passeras för att en överträdelse av bestämmelsen ska kunna konstateras. Tidsfristen är säkert normal i kommersiella förhållanden men hänsyn bör tas till att det i detta fall är fråga om myndighetens handläggningstid. Även om en skyndsam handläggning ska ske måste det ges tid till tillsynsmyndigheten att framställa ett korrekt krav. En frist om två månader är därför mer rimlig. Denna fråga har inte tidigare lyfts av Naturvårdsverket men bör inte innebära något större hinder för Bolaget.

3. Målets fortsatta handläggning

Aktuella frågor som främst rör civilrätt och i mångt och mycket styrs av omfattande internationella konventioner och rekommendationer hör inte till Naturvårdsverkets kärnområde. I brist på remissinstanser med ekonomisk sakkunskap föreslår Naturvårdsverket att en sakkunnig anlitas av domstolen, särskilt mot bakgrund av de höga belopp som det här är fråga om och med beaktande av viktiga frågor som ställande av säkerhet utan begränsning i tid.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Karin Dunér. I handläggningen har i övrigt deltagit handläggaren Jenny Håkansson och miljöjuristen Frida Rudsander, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Frida Rudsander

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till: Länsstyrelsen i Västerbottens län